

Tradizioa identitatearen euskarri
eta akuilu
Landa eremuko inauteriak
aztergai

Aitzpea Leizaola
Euskal Herriko Unibertsitatea UPV/EHU

Baiona, 2019-06-13

- "El carnaval ha muerto; ha muerto y no para resucitar como en otro tiempo resucitaba anualmente. Era una fiesta de corte antiguo. Hoy queremos ser modernos ante todo."

Al carnaval no lo mató, sin embargo, ni el auge del espíritu religioso, ni la acción de "las izquierdas". Ha dado cuenta de él una concepción de la vida que no es ni pagana ni anticristiana sino simplemente *secularizada*, de un laicismo burocrático."

Julio Caro Baroja, 1989, [1965], *El carnaval . Análisis histórico-cultural*, Madrid, Taurus, 25.orr.

- Hegoaldean, debekuaren mende: XX.
Mende hasieran eta ondoren, gerra garaian
1937ko otsailean
- Francoren diktadurak iraun bitartean
mantendu zen debekua, 1977 arte.

Tradizioa

- Iraganarekiko jaraikortasun bezala aurkeztu izan da
- Honek tradizioa aldagaitza litzatekeela onartzea esan nahiko luke
- Denboran zehar behin eta berriro gertatuko litzatekeen ERREPIKAPEN hutsa

Antropologo eta historialariek

Hala ez dela erakutsi dute:

Tradizioa berez dinamikoa,
aldakorra eta moldakorra da.

Hiru ezaugarri horiek bermatu dute bere
biziraupena

Manifestations et grèves prévues le 23 mars en réponse à Sarkozy

► Son intervention sur les retraites n'ayant pas convaincu les syndicats, une journée d'action est prévue pour le 23 mars 2010.

► Avec un agenda social jugé trop court et des déclarations jugées insatisfaisantes, le chef de l'Etat va devoir compter avec les syndicats.

Page 3

Du sursis requis pour vol de drapeau

Une cinquantaine de personnes ont brûlé Xax Zamora hier après-midi devant le tribunal de Bayonne, en soutien aux trois jeunes d'Ustaritz. 10x3 012

Les trois jeunes ustaritzais, membres de Segi, ont hier après-midi comparu devant le tribunal correctionnel pour "vol de drapeaux en réunion", en l'occurrence des oriflammes tricolores dérobées au monument aux morts d'Ustaritz le 11 novembre dernier.

Le vice-procureur requiert deux mois de prison avec sursis et 500 euros d'amende contre les trois jeunes d'Ustaritz.

Le parquet demande 500 euros d'amende et deux mois d'emprisonnement avec sursis pour chacun. La défense demande, de son côté, la remise et la mise hors de cause d'un des prévenus. Le délibéré sera rendu le 16 mars prochain. Page 4

RÉFORME DES LYCÉES

Les professeurs du lycée Ravel se mobilisent

Page 6

JOSEBA AGUDO

La Cour d'appel accepte de le remettre aux autorités espagnoles

Page 6

CONSUMMATION

AOC piment d'Espelette : dix ans de succès pour les producteurs

Page 6

Xala et Gonzalez toujours en lice pour les demi-finales

Page 9

CULTURE

Casting d'exception pour la Zoopsie Comedi à la Gare du Midi

Page 10

1970. tik

Euskal Herrian, Hego zein Ipar, inauterien

BERPIZKUNDEA

- Forma tradizionalen bilketa eta berrinterpretazioa (Lantz, Altsasu, Leitza)
- Forma berrien sorkuntza (Lizarra, Mundaka, Lapurdiko hainbat herri)

... bai eta aurretiaz modu jarraituan ospatzen
ziren inauterien mantentze eta eraberritzea:
Ituren eta Zubieta

- Tradizioa tokiko identitatearen ezaugarri eta erakusleho gisara pentsatu eta bizi ohi dira
- >> berezko izaera aitortu ohi zaie, identitatea sarritan monolitiko eta finkoa bailitzan irudikatuz
- Instituzioek lotura horri beste elementu bat gehitu ohi diete: ondare dira

Eta ondare diren heinean

- Gorde, aztertu, mantendu
- ...baina baita sustatu, baliatu egiten dira
- Tarteetan promozio turistikorako

2010ean Nafarroako Gobernuak "Nafarroako Interes Turistikoko Festa" izendapena

"Nafarroako herri ohituretan sustrai nabarmenak dituen festa, gertakari edo agerraldia, kulturaren berezko balioak adierazten dituen, Nafarroan bitarteko edo produktu turistiko garrantzitsutzat har daitekeena eta Nafarroan turismoa sustatzen laguntzen duena".

- Julio Caro Baroja, 1972, Navarra, las cuatro estaciones
- https://www.youtube.com/watch?v=fII8W1_xa7o
- (14:38)

Milaka lagun elkartu ziren atzo Iruñeko kaleetan, AHTaren aurkako jarrera adierazteko. IRIGOURI / ARGAZKI PRESS

5.000 lagun baino gehiagok AHTari ezetza eman diote Iruñean

jendartea zoriondu zuen: «Euskal Herrian inoiz aurrekusi den azpiegitura handienari, ezeko borobila oihukatu duelako». Elortzaren iduriko, «AHTa diruzalekeriaren eta espekulazio nahiaren ikuspuntutik soilik uler daiteke. AHTa naturaren eta euskal herritarren gehiengo zabalaren lepotik aberasten jarraitzeko eraiki nahi duten munstrotzarra besterik ez da». Hala, Eusko Jaurlaritzaren eta Nafarroako Gobernuaren jarre-rak gaitzetsi zituen Elkarlaneko kideak. Elortzaren iritziz, «abiadura handiko trenaren diru xahutze basatia da, eztabaida sozialik izan ez duena, gainera».

Elortzaren ondotik, Raul Oloriz Nafarroako AHT Gelditu!

AHTa diruzalekeriaren eta espekulazio nahiaren ikuspuntutik soilik uler daiteke»

«Abiadura handiko trenaren diru xahutze basatia da, eztabaida sozialik gabe egin dena gainera»

MILA ELORTZA
AHT Gelditu! Elkarlaneko kidea

Elkarlaneko kideak hartu zuen hitza. «Abiadura handiko trenak

Miranda Ebro eta Argantzun arteko AHTaren lanak lehiaketara atera dituzte

Sustapen Ministerioak lehiara ateratako lanak 12,8 kilometro ditu, eta 2,8 milioi euroko aurrekontua

Eredakzioa Gasteiz

Espainiako Sustapen Ministerioak lehiari jarri ditu Miranda Ebro (Burgos, Espainia) eta Argantzun (Araba) arteko AHT abiaduraren handiko trenaren lanak. Bi zatitan bereizten dira lan horiek: Miranda Ebro eta Armiñon arteko bat, eta Armiñon (Araba) eta Argantzun artekoa bestea. Lehiari zatiak 6,2 kilometroko luzera eta 1,26 kilometroko zubibide bategitako egitasmoa biltzen du baita. Bigarren zatiak 6,6 kilometroko luzera du, haietatik 2, kilometro tunel barruan eginiko ditubideak.

Lehiaketan jarritako AHTaren lanekin, Euskal Y-a Burgos eta Valladolidedekin (Espainia) lotzen

Ernesto Sabato hil da
 Argentinako idazle
 handiak gogor salatu
 zuen diktadura **32**

Egitura
 Kontrastesen
 gainetik, batuta

Igandea
 Langileen eguna batuta
 ospatuko dute ELAK
 eta LABek **GEHIGARRIA**

Zatituta ageri da Auzitegi Gorena Bildu onartu edo ez erabakitzeke eztabaidan

«Defentsa eskubidea bermatzeko», Auzitegi Gorenak bart gaurdia arte luzatu zion defentsari alegazioak aurkezteko epea, eta gaur hartuko du zerrendei buruzko erabakia

Sorturen auzian bezala, Goreneko 61eko sala bitan zatituta dago Bilduren auzian ere, eta bi ponenteak legezatzearen aldekoak direla zabaldu dute hainbat hedabidek **8-9**

→ **Ikastoiak, kexu Baionan.** Seaskak milaka lagun bildu ditu Baionako kaleetan, Frantziako Hezkuntza Ministerioari emandako hitza bete eta ikastolak lagun ditzala eskatzeko. Ipar Euskal Herrian irakasle gabezia duteela salatu dute, eta ikastolek beren poltsikotik 22 irakasle ordaindu beharko dituztela nabarmendu. Euskarak ikastolarik gabe etorkizunik ez duela adierazi du Paskal Indoki, eta gaur zortzi Herri Urratsera joateko dela egin du. **2-3**

Arnaldo Otegi
 askatzeko eta
 politika egiten
 uzteko eskatu
 dute Elgoibarren

Espetxetik, «herri ezkertiak eta abertzaleari beldurra» diotela esan du Otegi **7**

Ifran, lehen gola sartzeko unean. **11**

Bartzelonaren
 aurka emaitzari
 buelta eman dio
 Realak Anoetan

Zaragozak irabazi egin dio aurrez Real Madrili, eta garaipeña ezinbestekoa zuten donostiarrek **18**

Reala 2
Bartzelona 1

San Antonio
 Errekopako
 finaletik kanpo,
 gol aldeagatik **21**

Tremblay 25
San Antonio 21

34 ikastaro euskaraz
 Euskara, Espazio Irekia, Idazmena, Familia, Haur Hezkuntza berritzen, Jendakizunak, Hiz egilea, Ekspresioa, Danza eta kantoa, Musikaterapi, Adimen emozionala, Osasuna, Psikomotrizitatea, Masajea, Antzerkia, Informetika, Sara sozialak, Bideoa, Ipuinak, Matematika, Garapena, Yoga, Sexoen hezkuntzarako teknikak, Coaching, Zigorak, Autismoa...

www.hkhasi.com

gaur
NORA EUSKAL HERRIA
 40. zenbakia berriarekin
berria

Epaileak baieztatu du Madril estutzen ari dela frankismo garaia ez ikertzeko

Argentinari presio egin dio Espainiak, Servini epaileak salatatu duenez; aurrera segitzeko asmoa duela azaldu du, hala ere

Garikoltz Golekoetxea

Frankismoko krimenen biktima izan diren pertsonen lekukotasunak eman ez dezaten, esku hartu du Espainiako Gobernaren Testigantza erantzuleko zen Argentinako epaileak berak baieztatu du biktimen elkarreke egindako azalpena. Premio diplomatikoak izan zirela berretsi du, eta horregatik eten zuela lekukotasunak hartzeko prozedura. «Ebakadorea izatean ari nintzela nire aurrean, hiru zimen ezin zila jarraitu. Nire herrialdeak onduko sortzeko jaxan otekoen». Aurrera segitzeko asmoa duela berretsi du Garikoltz Golekoetxea, hala ere. Usaro penak ez egultzeko eskatu die biktimak, eta lagarri du urtebetetara buruan azaldu ahaliko dituela deklazio hartzeko. Inputazioak egiteko moduan izango da, beraz.

Jon den astean lekukotasuna emateko zuten biktimak besteak Servini epaileari, bideo konferentzia bidez —euskal herritarrek ere baziren hartzen—, baino, azken astean, atzera bota zuten. Gobernuaren presioaren ondorio izan zirela salatatu zuten biktimak, eta hori bazetatu du epaileak. Andalucia Informatioan irratiz emandako elkarrizketan berretsi.

Ez da lehen aldiz Servini epaileari era borretako trabak ipintzen dutilotena. Gogoratu du PSOE agintean zirean ezin izan zela Espainiara joan deklarazioak hartzea. «Trabak jarri zitkiguten, eta ezin izan ginen joan. Uste genuen bideo konferentzia bidez egin ahaliko zela, hala gerrarako eginaute, bigarren aldiz. Madrilera joateko asmoari eusten dio, ordea. Izatekotan, bakarrik etortzen nahi du Espainiak. «Ezinezkoa da. Bakarrik joango haninuz, bizi izan gerrarako behar du nukes».

Argentinara joateko asmotan Lekukotasuna ematera Argentinara bertara joateko asmoa ezin ari dira biktimak. Atzo, hain zuzen, bilera egin zuten Madrilan, zer egin aitzetik. Carlos Slepoy Argentinako abokatuak aurreratu du bitarteko dela ezin izan joateko herrialde bakoitza deklarazioak, politikariek ere joateko nahi dute, diete; ezin izan zuten ezin izan. Servini epaileak esan du atsek zaharrik deklaratu: «Guztiak jadan dezentela hasi egingo diegu eta lekukotasuna hartuko diegu». Hitzordu bat zehaztu du jadanik hilaren 27an deklaratu du Baltasar Garçon epaileak. Frankismoko ikertzen hasi zen, eta epaile egin zuten. «Oso testigantza argi-garria izan daiteke harena. Ezin izan egin nahi dila. Eperitza eskatu du Servini. «Bazentzia pikta bat eskatzen dut. Behar diren gutxiak hartuko diegu deklarazio, hain eho heman. Justizia, lortuko odo gogoratu, irizten da».

Arrecosen hildako gudariak gogoratu zituzten atzo CNTK, EPK-k eta Eusko Lurra Fundazioak.

Gudarien hilotzak ateratzeko planak adosteko eskatu diete erakundeei

Arrecosen hil zituzten gudarien omenaldia egin diete; ezin izan zuten elkarteen iritzia aintzat hartzeko eskatu dute

G.G.

30ko gerran hil zituzten euskal herritarren hobirik handienean izan ziren atzo dozenak herritar, Arrecosen (Asturias, Espainia). Nalon ibaiaren ertzean hil zituzten 200 euskal herritar inguru, gerrara bidaltzeko bi brigadetakideak. Erakundeek proiektu bat lortu esku artuan izan behar izan dutean hilotzak ateratzeko, eta zeregin horretan tontuz jarritako eskatu zuten CNTK, EPK-k eta Eusko Lurra Fundazioak. Proiektuak elkarrekin adostea nahi dute. «Egia, Justizia eta erresponzibiz behar dira deshobizitateak egiten diren», oharbuzatu dute.

1970ko atxilotuak dira gerturak. Eusko Jaurlaritzak bi brigada igorri zituen Asturiasera: Kandido Saseta komandantetaren aginduetara jarri zuten bat, ZAK-ATVko, EAJko eta IGTko batailoiak osatuz; bestea Benito Behoak zuzendutakoan, anaiketak eta komunistak kide zituztelan. Nalon ibaiaren inguruan izan zituzten borroak frankistekin, eta hilketa handiak geratu ziren. Atzoko ekitaldian gogoratu zuten, hilotzalariek uste dute hainbat mila errepublikar inguru hil zirela Orivido inguruan; hilotzalariek 20 inguru euskal herritar izan ziren.

Nalon ibaiaren inguruan egin zuten atzoko ekitaldia ere, dozenak eta dozenak euskal herritar hil zituzten lekuan. Euzko Lurra, ordea, iragarritako ekitaldi baten egilerik ez zuten izan. Val-dunoko elizaren atzetan bildu ziren ekitaldi nagusirako. Besteak beste, EAE-ANVren Eusko Indarra batzaitako Sasenetan kapitularioen semeak hitz egin zuten; Arrecosen atak idatzitako ideribu bat irakurri zuten. Lore sorta bat ipini zuten ibai gaineko zutidun.

Erakundeen proiektua

Euskaldunen Zelaira osaten dioten leku batzutan daude hilotzatar gudarien gorpuzkiak. Arrecosen bada jendok hobiak non dauden badakiena, eta orain bost urte atara zuten Kandido Saseta Euzko Gudarako komandante zuzenaren hiltza. Jaioterria eraman zuten, Hondarribira (Gipuzkoa).

Gipuzkoako Foru Aldundiak eta **Donostiarako Udalak** bitartean bat egin zuten **abentza** amaitzeko, boki konun horretan dauden euskal herritarren hezurrik berreskuratzea beharrezarkein. Hain araber, ehun hilotz baino gehiago daude; gipuzkoarrak ziren gehienak. Hobiak irski, hezurak atara, identifikatu eta Euzko Lurra trazitara da erakunde onenak. Hildakoen sendeekin hitz egingo zutela nabarmendu zuten, notiziari ere, eta elkarreke ere kontuan hartuko zutela.

Erakundeen asmoekin kezka agertu zuten talde horiek atzo. «Kontu handiz heldu beharrek gaita dila irizten diote, eta erakundeek «barruan izan behar izan beharok laketela memoria historikoa laster ari diren elkarrekin. «Hiliet diogokie hildako milioietan hartzen eta izanera antzopolitika defenditzen».

Behartutako lanetan aritutako gaitubei omenaldia egingo diete gaur Oiarzunen

Meategiak ustiatzeko, errepideak egiteko, zubak, burkerak eta gotorlekuak eraikitzeko, basotze lanak egiteko eta beste hainbat zereginetarako erabili zituzten frankistek mila eta mila gaitubei Oiarzun aldean, esaterako, gutxienez 12.500 pertsona aritu ziren behartuta lan horietan 1939tik 1942ra. Hil egin ziren hiletako asko, lortu izan zuten nahiz gaitubeiak eta gaitubei jola, Omenaldia egingo diete gaur gutxi Oiarzunen (Gipuzkoa). Katin Txiki elkarreke antolatatu du ekitaldia, eta 11:00etan hasiko dute, udiletan, gaitubei lanei buruz egindako dokumental bat emango dute, besteak beste. Horien ondoren, gaitubei egindako hainbat lan ikusiko dituzte, eta pikta bati jarriko dute bakorria, aitorza modura. Oiarzun aldean, besteak beste, Arkaletako bidea, Ariz, legokoa eta Oiarzun aldean Lesakarako gaitubei egindakoak dira.

www.inmosalvide.com

SALBIDE
Inmosalvide

Ala, Urdaneta Auzoan 120m²ko berrid (4 gelako esateberrid) eta 17.500m²ko terrena. Oso polita. Prezio onen **240.405 euro!**

Aizarnazabal, 3 logelako esateberrid. Oso prezio onen. 24.500.000 pezeta.

Zarauz, Zela-Ondoa, 3 logela, terraza, igorrala eta traxtelekua. Egutza: **226.436 euro!**

Zarauz, Arizabide 2 logela, 2 bainugelak terraza eta traxtelekua. Oso eguzki onen Ala, eta egutziak. 66.388.014 pezeta!

Zarauz, Abde zaharren Logela batzako esateberrid. **150.253 euro!**

Zarauz, Arizabide plaza, 3 logelako etxea (87m²) + traxtelekua (11m²) + garaje (10m²) 61.562.820 pezeta. Oso prezio onen.

Zarauz, Arizabide 2 logela, 2 bainugela, terraza eta traxtelekua. Igortza onen. **142.000 euro!**

Zarauz, Zigorriko katea, 2 logelako etxea, 5. piano (gogorlari gabe). Besten hainko modura. Auzua **195.000€ euro!**

Bilaka kidea 6 - 20800 Zarauz - Tel: 943-01 07 00 - Mug: 645-71 85 94

Bizia Plaza

De Rerum Natura

Zaldieroa@zaldieroa.com

NAPOLEON LOPEZ
iN:
Pluraltasuna

Lehen bidala Eskoziara egin zuten laz autodeterminazioaren aldeko idiazabalgo herri ekimenak. Irudian, jaiakirak Edinburgoko kaleetan, 1998

Nazioen Mundua Katalunian

Autodeterminazioaren aldeko idiazabalgo herri ekimenak Aste Santua balaitako du bisita egiteko

Eredakzioa Donostia

Biz diru politikariak, eta ez dute inongo aldeberdirik atzetan. Arre gehiago, epifiliakien aldeberdierik ez hida artzuzen- maikatuta daude. «Ez dugu uhertzen, politikariak ezta ez diruen gauza eka- rrekin bideratu zati bat bederen egiteko, azaldu zuten. Herriar- wifort antzekoan dute ezere bari- rita Autodeterminazio Ekimide- arn Aldeko Idiazabalgo Herri Ekimeneko jardunak.

Atzo, Koldo Mitxelena indura- nesu Aste Santu honetarako di- tuzten arnag herri-erantzun- Nizkoen Mundua lantzen zuten. Katalunian erarungo dute aur- ten euskal kulturaren eta autode-

terminazioaren aldeko aldeberdier- pesa.

Iaz estreinatuz zuten kultura ikuspegarekin oso lotuta dago ekimen hori, Eskoziara egin zuten bidala laz, Arriakasta ha- dia izan zuten orduan, eta enoi- tza bera espero dute Katalunian- arko bitaitan. Hiru egunoz izango dira han, eta bi herriak eta bi kul- turak baitza eta konektatzen izango dute heldurri. Horretara- ko, nazio guztiak ezere atzerki- no erabakitzeko dute eskubidea aldeberdieraren bitara, beste- ak beste, dantza, musika, herri ki- rui eta gastronomiaren erakunde- diaz ere egingo dituzte.

Ekimenaren inguruan hitzala- ko taldeak orko dira aipatutako zereginetan. Idiazabalgo herri ki- rui taldea, Iruleiko dantza talde- ak, txalagarta jostaldek, San Fer- nando jostaldek, Iruleiko fanfarrak eta gaiterriak, Xabier Arakamua trikitilariak, Miran Ur- tiokola herri jostaldea, Idiazabal- go taldeak...

Ostrolean iritsiko dira Katalu- niara, La Bisbal d'Empordan herri- ra. Egun horretan, udalaren ha- rreara jasotzen gain, kalejira eta Xabier Arakamua eta bere talde- reu kontzertu izango dute. La- runbatetik, La Bisbalen bertan euskal eta kataluniar kultura eta tradizioen topaketa eta erakun- taldia egingo ditzate. Eta, igar-

La Bisbal d'Empordan izango dira ostrolean eta larunbatean, eta, Bartzelonan, igandean

«Batzen gaituena autodeterminazioa eta euskal nortasuna dira», azaldu dute

denak. Bartzelonan ospatuko dute Aherri Figuras eta hiriko erdigu- nesari satoro egiti.

Horiez gain, «Eskotian egiti pe- saren bezala», hainbat ekarri- de- ta kataluniar ditzate Katalunian politikari eta gaitu- ziditako er- gileekin: herriar- artan, daude, ezaterako, Decidim plataforma eta 10.000 kataluniar autodetermi- nioa eske Erakunde ekimenen bete- zuten plataformak.

Etiketarik ez
Ez dute nahi izirik etiketa poli- tiorik jartzen ekimenari, ez dute- lako aldeberdirik atzetan. «Koloro eta pentsaera askotako jendea- gan, ilusioz beteta, elkarri eka- emen eta batzen gaituzten su- rreara egin nahi dugunak» azaldu zuten partaideek. «Batzen gaitu- zen herri autodeterminazioa eta euskal nortasuna dira», esan zit- ten. «Herriki zuzena, bakotzak bere ideiak dira, baina batzen gaitu- zen herrietan elkarrekin joan nahi dugunak».

Herriar-eragindak sortutako hitzarteen beharraz aipatu zuten. Hain zuzen, «euskal politi- ka irratiberik gabeko zuzenbide- lotzen ez ez dugu, posible eta be- harrezkoa da herriar-eragindak horre- ko ekimenak egitea». Ekimen- horrekin euskal gaituztenent de- mostrazio bat izan nahi du. «Posi- ble dela erakutsi nahi dugunak».

La Bisbal d'Emporda herrian izango dira ostrolean eta larunbatean.

Nafarroaren Eguna

Elkarrizketa • 2

Amaia Kastorene:
«Aurten are jende
gehiago espero dugu»

Etxauzia gaztelua • 3

Proiektua sendotzeko
bigarren urratsa
egitear da Etxauzia

Egitaraua • 4

Askotariko ekitaldiak
izango dira, gustu
desberdinei erantzuteko

berria

2017ko apirilaren 30a

Testualak: Gorka Berasategi Otamendi

Harremanak estutzeko jaia

Lurralde guztietatik joandako
euskaldunak elkartuko dira gaur
Baigorriin, Nafarroaren Egunean.
Aurten, herri elkimena
aldarrikatuko dute
jai giroan.